

Матвійчук Д.Ю.
к.е.н, доцент,
кафедра фінансів,
ДВНЗ «Київський національний
економічний університет
імені Вадима Гетьмана»
Жибер Т.В
к.е.н, доцент, доцент,
кафедра фінансів,
ДВНЗ «Київський національний
економічний університет
імені Вадима Гетьмана»

НОВА ДЕРЖАВА СОЦІАЛЬНОЇ РІВНОВАГИ: ВИГАДКА ЧИ РЕАЛЬНІСТЬ?

Мета кожної держави – бути успішною, а успішна держава – це багата держава: економічно розвинена, конкурентоспроможна та з високим рівнем соціальних стандартів. Тому поняття «нової держави соціальної рівноваги» передбачає такий рівень державних доходів, який дозволяє підвищувати рівень якості життя її громадян, їх добробут.

Актуальність теми обумовлена активним обговоренням необхідності зміни моделі Європейського союзу представниками міжнародної спільноти (М. Шульц, Е. Макрон). В основу такого реформування закладено конструкцію «Держава соціальної рівноваги», цілі якої полягають у багатстві людської особистості, тісній співпраці держави та населення з метою задоволення інтересів обох сторін та довірі суспільства до країни [1]. Основною вимогою Нової держави є дотримання взаємозв'язку високого рівня життя населення й державної політики через фактори впливу на якість життя.

На сьогоднішній день рівень життя українців бажає кращого. В порівнянні з Фінляндією, найбільш наближеною країною до моделі соціальної рівноваги, добробут населення України знаходить на низькому рівні (див. табл. 1). Такий стан якості життя населення є результатом обраної державної політики: Фінляндія – соціально спрямована країна (спрямованість коштів на соціальний захист – 31,6% ВВП [2]), у той час як Україна намагається бути соціально орієнтованою (соціальний захист – 4,5% ВВП). Як наслідок, Фінляндія займає 3 місце у рейтингу країн за рівнем життя (процвітання), а Україна – 112 місце [3].

Таблиця 1

Порівняльна характеристика рівня якості життя України та Фінляндії*

Показник	Україна	Фінляндія
ВВП на душу населення	2 199 дол.	45 884 дол.
Рівень безробіття	9,5 %	8,6 %
Місячна середня заробітна плата	7 105,4 грн. (221,76 євро)	3 240 євро
Нерівність доходів	24 %	26,8 %
Місячний розмір пенсії	1 828,3 грн. (57євро)	1 632 євро
Річні медичні затрати на одну людину	0,6 тис. євро	3,6 тис. євро
Викиди парникових газів	423,9 млн. тонн	58,9 млн. тонн

*Складено авторами на основі [2; 4]

Якщо між даними країнами розрахувати багатофакторну модель впливу тривалості життя та доходів населення на загальний індекс щастя, то рівняння регресії будуть наступними: для України - $y = -364,121 + 0,002x_1 + 5,33x_2$, Фінляндії - $y = 67,88 - 0,003x_1 - 0,12x_2$ (див. табл. 2).

Таблиця 2

Порівняльні характеристики лінійних моделей впливу на індекс щастя в Україні та Фінляндії

Країна	a2	a1	a0	R ²	F- стат	Кф_корел доходи	Коеф.корел трив
Україна	5,325783	0,002381	-364,121	0,968	5,62	0,968	0,865
Фінляндія	-0,12857	-0,00029	67,87857	0,996	4,36	0,932	0,912

*Складено авторами на основі [2; 4]

Згідно проведеного дослідження, можна сказати, що основними факторами впливу на індекс щастя є доходи населення (кореляція становить 0,968 та 0,932), тривалість життя (0,865 та 0,912). Коефіцієнт детермінації обох країн є вищим 0,9, що говорить про тісний взаємозв'язок між факторами та результуючим показником. Тому, задля становлення Держави соціальної рівноваги необхідно в першу чергу звернути на показники добробуту та якості життя населення.

Також на шляху становлення України як «Нової держави соціальної рівноваги» існує безліч проблем, які стримують її розвиток. Насамперед – це проблеми, пов’язані з політичним та економічним становищем:

1. Криза інвестування – брак коштів та нестабільна ситуація в країні не дають можливості реалізувати інвестиційну політику країни (у 2018 році порівняно із 2017 – обсяг інвестицій скоротився в 4 рази і становив лише 5,2 млрд. дол.).

2. Зростання сукупного державного боргу – недостатність фінансових ресурсів призводить до утворення заборгованості перед іноземними державами, міжнародними організаціями та внутрішніми кредиторами, а нераціональний розподіл та неефективне використання ресурсів призводить до систематичного боргу (у 2018 році борг становив 2 141 764,7 млн. грн, що на 24,3% є більшим порівняно із 2017 роком).

3. Падіння матеріального добробуту – обернена залежність між цінами та зарплатою, а саме у 2017 році відбулося зростання цін на 21,2%, а заробітної плати – 16,1% [4]. Це свідчить про брак коштів українців задовольнити свої первинні потреби.

Подолання цих проблем повинно стояти на першому місці в державній політиці України, адже вони є основними перешкодами для розвитку країни. Одним з найвагоміших кроків на шляху змін має стати ефективна бюджетна політика – подолання нераціонального розподілу видатків, зміна їх структури. Скорочення видатків на утримання державного апарату дасть змогу спрямувати додаткові кошти у соціальну сферу:

- скорочення безробіття – створення нових робочих місць у перспективних галузях для країни: сфера ІТ послуг, новітніх технологій, агропромисловості;

- підтримка зайнятості молоді – можливість об’єднувати навчання та роботу, підвищення заробітної плати, державна підтримка отримання додаткових навичок тощо;

- введення соціальних програм – пенсійні програми (забезпечення гідних умов для життя пенсіонерів: державні пенсійні будинки, харчування, виплати пенсій); допомога малозабезпеченим людям та сім’ям, безробітним (як грошовою, так і натуральною формою), житло для безхатченків тощо.

Дані заходи мають бути спрямовані не на нарощування соціальних видатків, спричинені інфляційними процесами та нестабільністю, а на реформи соціальної функції держави. Таким чином, Держава соціальної рівноваги – країна, основна мета якої є досягнення економічного розвитку шляхом максимального покращення якості життя свого народу. Отже, ціль Нової держави соціальної рівноваги – досягнення максимального добробуту населення. Характерні риси моделі розвитку такої держави є: політика повної зайнятості, велика кількість ефективних соціальних програм і соціальних гарантій. Для України вирішення усіх наявних та можливих проблем дасть змогу створити сильну країну, що спрямована на досягнення високого рівня життя.

Список використаних джерел

1. Ю. Сколотяний, А. Гальчинський: «Діюча модель ЄС відпрацювала свій конструктивний ресурс і потребує заміни» / Ю. Сколотяний // Дзеркало тижня – 2018 -№1176 – Режим доступу: https://dt.ua/article/print/macrolevel/anatoliy-galchinskiy-diyucha-model-yes-vidpracyuvala-sviy-konstruktivniy-resurs-i-potrebuye-zamini-265961_.html
2. Statistic Finland / [Електронний ресурс] // Режим доступу: https://www.stat.fi/tup/suoluk/index_en.html
3. Таблиця рівня життя країн світу 2017 / [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://gotoroad.ru/best/indexlife>.
4. Державна служба статистики України / [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>

Михайлюк М.А.

к.е.н., доцент,

кафедра економічної теорії,

ДВНЗ «Київський національний економічний

університет імені Вадима Гетьмана»

ЕКОНОМІЧНА АНАЛІТИКА В СУЧАСНИХ ТРЕНДАХ ПРОЯВУ

Суттєве зростання обсягів економічної інформації, що використовується у діалектичному взаємозв'язку економічної теорії та практики господарювання, збільшення потреб в оперативному доступі до неї в аналізі поточних та перспективних сценаріїв розвитку економічних подій, підвищення ролі аналітичного обґрунтування економічних рішень - це основні причини актуалізації економічної аналітики в сучасному світі.

Економічна аналітика, як метод наукового аналізу щодо прийняття виважених рішень з мінімізацією економічних ризиків, а відтак і втрат, стосується майже кожної сфери виробничо-творчої діяльності і охоплює провідні галузі та сфери відтворювального процесу. В той же час, економічну аналітику можна з впевненістю пов'язати з провідними трендами економічного розвитку, де вона відіграє визначальну роль у порядку денному економічних явищ і процесів, об'єктивне дослідження яких обумовлене саме методологією економічної аналітики. У сучасному глобалізованому світі тренди економічної аналітики пов'язані, на наш погляд, з інноваційним типом економічного відтворення, що має, безперечно, невичерпний потенціал розвитку та прерогативу у розмаїтті моделей використання. Так, зокрема, електроніка, програмування, комунікації та робототехніка доповнюють одне одного й утворюють п'ятий технологічний уклад, закладений інноваціями 1970-х років, які вчасно передбачила економічна аналітика і які сьогодні стали невід'ємною частиною нашого життя. У 2010 році